

UPUTE ZA KOMPOSTIRANJE

Što je kompostiranje?

Kompostiranje je prastara metoda pretvaranja organskih ostataka tvari u plodni humus. Tako iz organskog otpada nastaju vrijedne organske tvari koje poboljšavaju strukturu tla, pomažu zadržavanju vlage, tlo čine prozračnijim, povećavaju mikrobiološku aktivnost tla, obogaćuju ga hranjivim sastojcima te povećavaju otpornost biljaka na nametnike i bolesti.

Što se smije kompostirati?

Kompostirati se može sav biljni otpad iz kuhinje, vrta, voćnjaka i travnjaka. Kvalitetan kompost ćemo dobiti ako dobro izmiješamo što više različitog i usitnjenog biljnog materijala.

- Otpaci iz vrta: pokošena trava, lišće, uvelo cvijeće, korov, stara zemlja iz lonaca za cvijeće, usitnjeno granje.
- Kuhinjski otpaci: sirovi ostaci povrća, kora krumpira, ostaci voća, talog kave, ostaci čaja, ljuške jaja (usitnjene).
- Ostalo: male količine papira, pepela od izgaranja drva.

Što se NE smije kompostirati?

- Otpaci iz vrta: osjemenjeni korovi, bolesne biljke.
- Kuhinjski otpaci: ostaci kuhanih jela, meso, riba, kosti...
- Ostalo: velike količine novinskog papira, časopisi u boji, pelene, pseći i mačji izmet, izmet općenito, ostaci duhana, sadržaj vrećica iz usisivača, pepeo ugljena za grill (zbog sadržaja teških metala)...
- **Na kompostište nikako ne smijemo stavljati otpatke koji sadrže kemikalije**, npr. stare lijekove, ulja, plastičnu ambalažu, bojano i impregnirano drvo...

Kako kompostirati?

- Komposter postavljamo na sjenovito mjesto.
- Da bi suvišna tekućina mogla otjecati, u komposter najprije položimo sloj od 20-tak cm krupnijeg materijala (grančica, pruća...) usitnjenih do veličine palca. Zatim nastavimo s odlaganjem pripremljenog biootpada.
- Biootpad za kompostiranje pripremamo tako da ga što bolje usitnimo (do 5 cm).
- Uvijek miješamo svježi, vlažni, zeleni biootpad (npr. kuhinjski otpad) sa suhim i drvenastim (npr. suho lišće, grančice, piljevina, male količine usitnjenog kartona, papira). Time osiguravamo dobar odnos hranjivih sastojaka i optimalnu vlažnost.
- U prvo vrijeme odloženi biootpad pospemo vrtnom zemljom ili gotovim kompostom. To će pospešiti procese razgradnje.
- Pokošenu travu prethodno ostavimo da se prosuši. Kompostiramo je u vrlo tankim sloju zbog opasnosti od truljenja. Vlažnu travu odlažemo pomiješanu sa suhim materijalom, npr. suhim lišćem, usitnjenim kartonskim kutijama za jaja i sl.

- Premalo ili previše vlage je štetno. Vlažnost provjeravamo tako da iz sredine hrpe uzmemo šaku kompostiranog materijala i čvrsto stisnemo. Iz šake ne smije curiti voda, a materijal mora poprimiti oblik grude, tj. ne smije se rasipati.
- Vilama povremeno izmiješamo i rastresemo sadržaj kompostera kako bi se kompostirani materijal prozračio.
- **VAŽNO: BIOOTPAD USITNITI – IZMIJEŠATI – KONTROLIRATI VLAŽNOST – POVREMENO RASTRESTI!**

Kada je kompost zreo?

Ovisno o vrsti i količini kompostiranog materijala te uvjetima kompostiranja, u roku od šest mjeseci do godinu dana od biorazgradivog otpada nastao je kompost. Zreo kompost je ujednačenog izgleda; grumenast, tamnosmeđe do crne boje, miriše na šumsku zemlju. U njemu ne prepoznajemo više početni biomaterijal, osim nekih teže razgradivih dijelova, poput koštica voća, ljuski oraha, komadića drva.

Nezreli kompost nema tamnu boju, kiselkastog je mirisa ili miriše na gljive. U njemu se mogu naći ostaci lako razgradivih tvari poput lišća, ostataka povrća i sl. Takav kompost mora još neko vrijeme odležati.

Najbolje je da ga preokrenemo i ostavimo da dozrijeva.

TEST ZRELOSTI: Da bismo bili sasvim sigurni je li kompost dozreo, možemo napraviti jednostavan test. U plitku posudu stavimo malo komposta. Zasiјemo sjeme koje brzo klija, npr. sjeme salate. Zdjelicu ostavimo na svijetlom mjestu. Pazimo na vlažnost (najbolje je vlažiti raspršivačem). Nakon nekoliko dana sjeme će niknuti. Biljke bi trebale niknuti ravnomjerno i biti svježije, zelene, pravilnog rasta. Ako sjeme u kompostu nije isključilo ili su biljčice krhke, kompost nije zreo i morat će još neko vrijeme odstajati.

Kako primijeniti kompost?

U proljeće ili prije sadnje ili u razdoblju rasta i razvijanja biljaka kompost pospemo po tlu i po mogućnosti lagano izmiješamo s površinskim slojem zemlje. Kompost ne smijemo duboko zakopati. Ako ga koristimo za uzgoj lončanica i balkonskog cvijeća, moramo ga obavezno u podjednakoј količini miješati sa zemljom iz vrta ili s lanjskom zemljom iz lonaca. Tijekom cijele godine možemo u lonce dodavati malo komposta.

Količina komposta koju upotrebljavamo u povrtlarstvu ovisi o vrsti povrća. Različite kulture imaju različite potrebe za hranjivim tvarima:

- Velika potrošnja - kupus, cvjetača, rajčica, celer, krastavci, poriluk, krumpir...
4-6 l komposta na 1 m²
- Srednja potrošnja - koraba, špinat, salata, repa, rotkva, mrkva, cikla, češnjak, luk...
2-4 l komposta na 1 m²
- Mala potrošnja - grašak, grah, bob, začinsko bilje, ljekovito bilje...
1-2 l komposta na 1 m²